

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

14/2745-

10.11.2014

Svar på høring - Enklere regler - bedre anskaffelser - Forenkling av det norske anskaffelsesregelverket (Forenklingsutvalget)

Vi viser til brev fra Nærings- og fiskeridepartementet datert 20. juni 2014.

Arbeids- og sosialdepartementet har følgende merknader til NOU 2014: 4 Enklere regler – bedre anskaffelser:

Formålet med Forenklingsutvalgets arbeid har vært å vurdere og foreslå endringer i den såkalte særnorske delen av gjeldende regelverk for offentlige anskaffelser, innenfor klassisk sektor. Utvalget legger i sin utredning fram forslag til nye bestemmelser både i lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Regelverket for offentlige anskaffelser er relevant for gjennomføring av politikk på flere av Arbeids- og sosialdepartementets ansvarsområder, herunder gjennomføring av arbeidsmarkedspolitikken og tiltak for å inkludere flere som står langt fra arbeidsmarkedet, i arbeid.

Kjøp av tiltak og tjenester fra ulike aktører, herunder både tradisjonelle utførelses- og vekstbedrifter og frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører, er et viktig virkemiddel for å sørge for et bredt sammensatt tilbud som kan dekke variasjonen i brukernes bistandsbehov.

Anskaffelsesregelverket bygger på viktige grunnprinsipper om likebehandling, gjennomsiktighet, konkurranse og forholdsmessighet. Økt konkurranse og flere tilbydere kan stimulere til utvikling av tjenestene og legge til rette for et mer differensiert tilbud til brukerne. Vi vil peke på at konkurranse forutsetter at det finnes flere tilbydere som kan levere

det aktuelle tiltaket/den aktuelle tjenesten, og at ulike aktører kan ha ulike forutsetninger for å kunne konkurrere på et marked. Det er derfor viktig med et regelverk som gjør det mulig å legge til rette for dette.

Det vil videre være viktig med et regelverk som gjør det mulig å kunne ta hensyn til kvalitet, kontinuitet, fysisk tilgang, tilgjengelighet, overkommelige priser og innovasjon.

1. Anskaffelser av helse- og sosialtjenester og andre særlige tjenester

Hvordan helse- og sosialtjenestene utføres, varierer mellom ulike land og mellom ulike fagområder. Det nye direktivet gir medlemslandene adgang til å organisere valget av tjenesteleverandører på den måten de selv mener er mest hensiktsmessig, så lenge de grunnleggende prinsippene om likebehandling og gjennomsiktighet overholdes. I tillegg presiseres det i direktivet at oppdragsgivere kan anvende spesifikke kvalitetskriterier ved valget av tjenesteleverandører.

Mange helse- og sosialtjenester vil ha begrenset grenseoverskridende interesse, og vil i liten grad være egnet for handel over landegrensene. Det er dermed ikke et like stort behov for å sikre effektiv ressursbruk ved offentlige anskaffelser basert på forretningsmessighet og likebehandling for denne type tjenester som for en del andre tjenester.

En rekke arbeidsrettede tiltak anses som helse- og sosialtjenester. Enkelte tiltak er relativt enkle og avgrensede tjenester, mens andre er mer komplekse og sammensatte. Det er videre store variasjoner når det gjelder de brukergruppene tjenestene retter seg mot. Vi vil peke på at det er viktig at de reglene som skal gjelde for anskaffelse av helse- og sosialtjenester, utformes slik at de også egner seg for anskaffelse av de mer komplekse tjenestene.

Obligatoriske prosedyrekrav vil ikke være like godt egnet for anskaffelse av alle helse- og sosialtjenester, som blant annet enkeltplasser. De særlige utfordringene som gjør seg gjeldende for enkelte helse- og sosialtjenester, som for eksempel hensynet til å bevare anonymiteten i en anskaffelsesrunde, taler for at regelverket bør være så fleksibelt som mulig for anskaffelse av disse tjenestene. Dette tilsier at det bør vurderes å ha færrest og enklest mulige krav til prosedyrer for anskaffelse av denne type tjenester, det vil si å ikke innføre mer omfattende prosedyreregler enn det som kreves for å implementere anskaffelsesdirektivet. Vi vil i den forbindelse peke på at både et minimumsregelverk og en de minimumsregel vil kunne være godt egnet for å ivareta de særlige hensyn som gjør seg gjeldende ved anskaffelse av helse- og sosialtjenester.

I utvalgets forslag til regler for anskaffelse av helse- og sosialtjenester, kan det være grunn til å vurdere ytterligere særbestemmelser eller unntak. Dette gjelder først og fremst for å få frem hvilke kriterier som det kan legges vekt på ved tildeling av kontrakter, vurderinger av en høyere terskelverdi for enkelte anskaffelser, og eventuelt behov for unntak fra prosedyrereglene for anskaffelse av visse tjenester.

Arbeids- og sosialdepartementet bidrar gjerne til konkrete utforming av særregler eller unntak, dersom det blir aktuelt.

2. Forslag om å oppheve bestemmelsene i dagens regelverk som omhandler ikke-anskaffelsesfaglige hensyn

Vi har merket oss at Forenklingsutvalget mener at anskaffelsesregelverket som hovedregel ikke skal ivareta såkalte ikke-anskaffelsesfaglige hensyn, slik som miljømessige og sosiale hensyn, herunder vern av arbeidstakerrettigheter. Slike andre samfunnmessige hensyn bør i følge utvalget heller fanges opp av sektorrelevante bestemmelser. På denne bakgrunn foreslår utvalget å oppheve bestemmelsene i dagens regelverk som omhandler slike ikke-anskaffelsesfaglige hensyn. Det vil blant annet gjelde forskriften om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, i hvert fall i den utstrekning den kommer til anvendelse på anskaffelser som er underlagt det nasjonale regelverket. Utvalget foreslår også å oppheve kravet om HMS-erklæring og skatteattest, samt adgangen til å ta inn antikontaktørklausuler i kontrakten.

Vi vil påpeke at internasjonal lovgivning, som Norge er bundet av, klart signaliserer at andre samfunnmessige hensyn skal inkluderes i offentlige anskaffelser. Vi viser videre til regjeringens satsing for å bekjempe arbeidslivskriminalitet. I arbeidet med å få på plass en strategi mot arbeidslivskriminalitet, er mulige virkemidler i offentlig sektor et sentralt tema.

Forskriften om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, som ligger under Arbeids- og sosialdepartementets ansvarsområde, implementerer ILO-konvensjon nr. 94 om arbeidsklausuler i offentlige arbeidskontrakter i norsk rett. Vi påpeker at det vil være strid med Norges forpliktelser etter konvensjonen å oppheve forskriften. Det gjøres for øvrig oppmerksom på at departementet planlegger å få gjennomført en evaluering av forskriften om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, med oppstart i 2015.

I lys av det pågående arbeidet med en ny strategi mot arbeidslivskriminalitet bemerker Arbeids- og sosialdepartementet at det ikke anses hensiktsmessig å oppheve reglene om HMS-egenerklæring og antikontaktørklausuler på nåværende tidspunkt.

Avslutningsvis vil vi be om å bli holdt orientert om det videre arbeidet med utarbeidelsen av nytt regelverk, og ber om å bli forelagt eventuelt nye utkast til regelverk før vedtakelse.

Med hilsen

Karl A. Bilstad (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ingrid Elfstedt Glendrange
førstekonsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur